

فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی

تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی: نقش واسطه‌ای رشد روانی

دانشجوی دکتری گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران
دانشیار گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران
استاد گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

ریحانه نظیری راد ^{id}
سوزان امامی پور* ^{id}
فریبا حسنی ^{id}

emamipur@iauctb.ac.ir

پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۲۲ | ایمیل نویسنده مسئول:

دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۰۴

فصلنامه علمی پژوهشی خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷

<http://Aftj.ir>

دوره ۲ | شماره ۲ | پیاپی ۶ | ۱۷۲-۱۵۰

تابستان ۱۴۰۰

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

هدف: مطالعه حاضر با تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رشد روانی در زنان و مردان انجام پذیرفت. **روش پژوهش:** پژوهش حاضر از نوع کاربردی و توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش متشکل از کلیه زنان و مردان متأهل (۲۵ تا ۴۵ سال) در منطقه ۸ تهران در سال ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸ بود، که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۶۰۰ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به‌منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپانیر (۱۹۷۶)، پرسشنامه امنیت روانی مزلو (۲۰۰۴)، پرسشنامه صفات شخصیتی نئو مک کری و کاستا (۱۹۸۵)، پرسشنامه سبک‌های دلبستگی کولینز و رید (۱۹۹۰) و پرسشنامه سنجش رشد روانی اریکسون (۱۹۶۹) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار AMOS نسخه ۲۴ استفاده شد. **یافته‌ها:** ضرایب رگرسیونی مدل نشان می‌دهد که متغیرهای ذکر شده به‌خوبی رابطه سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رشد روانی در زنان و مردان را تبیین می‌کند و مقادیر شاخص‌های برازش نشان داد که مدل اندازه‌گیری این پژوهش از وضعیت قابل‌قبولی برخوردار است ($GFI = 0/897$). بنا بر نتایج مهم‌ترین تأثیرپذیری سازگاری زناشویی شامل امنیت روانی، صفات شخصیت، رشد روانی و سبک‌های دلبستگی است. **نتیجه‌گیری:** در نتیجه پیشنهاد می‌شود برای کمک به سازگاری زناشویی زنان و مردان از نتایج این پژوهش استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: سازگاری زناشویی، امنیت روانی، صفات شخصیت، سبک‌های دلبستگی، رشد روانی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(نظیری راد، امامی پور و حسنی، ۱۴۰۰)

در فهرست منابع:

نظیری راد، ریحانه، امامی پور، سوزان، و حسنی، فریبا. (۱۴۰۰). تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی: نقش واسطه‌ای رشد روانی. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۲(۲ پیاپی ۶): ۱۷۲-۱۵۰.

مقدمه

نهاد خانواده را می‌توان یکی از مهم‌ترین نهادهای هر جامعه‌ای به‌خصوص در جامعه ایران در نظر گرفت. با ازدواج زن و مرد، خانواده شکل می‌گیرد که در زمره مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی است که بر اساس ازدواج بین دو جنس شکل می‌گیرد (اصلائی، جامعی و رجبی، ۱۳۹۴) و رابطه زناشویی یک ارتباط انسانی منحصر به فرد است که با هیچ‌یک از روابط بین فردی دیگر قابل مقایسه نیست (لیبین، شولتز، پرلیک، سوتر، برکر-کوروت، شالدون، گریر و گیلین، ۲۰۱۷). سازگاری زناشویی در دوام و بقا یک ازدواج تأثیر عمده دارد و آن معطوف به توانایی برای کنار آمدن با شخص مقابل، تحت تأثیر عوامل بسیاری است که این عوامل (اعم از عوامل فرهنگی، روانی و شخصیتی) نیز به نوبه خود می‌توانند سازگاری زناشویی را تحت تأثیر قرار دهند (مرادخانی، ۱۳۹۶).

سازگاری زناشویی به معنای میزان رضایت، توافق و تفاهم زن و شوهر از یکدیگر است، یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در افزایش کیفیت زندگی زناشویی و در نتیجه عملکرد سالم‌تر خانواده است (صباغی، ۱۳۹۲). سازگاری زناشویی یکی از اصطلاحاتی است که به‌طور وسیع در مطالعات خانواده و زناشویی مورد استفاده قرار می‌گیرد. به‌طور کلی سازگاری زناشویی به معنای وجود تفاهم و رضایت در رابطه زناشویی بین زوج‌ها است که تحت تأثیر عوامل مختلف شخصیتی و روان‌شناختی قرار دارد (بنی‌اسدی، ۱۳۹۵). برخی مؤلفه‌های روان‌شناختی که جزو مهارت‌های روان‌شناختی نیز محسوب می‌گردند، در بهبود بهزیستی ذهنی، شادکامی و کیفیت زندگی در جوامع بالینی مؤثر می‌باشد و پیش‌بینی کننده سازگاری زناشویی است که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته‌اند، تا به کمک آن بتوان مدل سازگاری برای زوجین تدوین نمود؛ از آنجایی که ثبات خانوادگی، محیط پایدار در خانواده منجر به احساس امنیت روانی می‌شود، رابطه‌های پایدار به فرد کمک می‌کنند تا با محیط سازگار شود، بنابراین امنیت روانی بر سازگاری زناشویی افراد در زندگی زوجی آینده تأثیرگذار است (رجبی، حیات‌بخش و تقی‌پور، ۲۰۱۵). احساس امنیت، حاصل اعتماد به تعاریفی از زندگی است که هویت و هستی انسان بر مبنای آن سامان می‌گیرد و این احساس در خانواده پی‌ریزی شده و بر پایه اعتماد بنیادینی، ریشه در لطف و محبت بی‌دریغ، به‌ویژه مادر دارد، احساس امنیت دارای ویژگی‌هایی نیز می‌باشد (کاسترو، انسیل، کلوگر، لیود و تورجمان-لوی، ۲۰۱۸). فردی که نیازهای ایمنی او ارضا شده باشد همواره احساس دوستی و عشق، تعلق، آسودگی و راحتی، پذیرش خود و دیگران، عزت‌نفس، قدرت، دلگرمی، ثبات هیجانی، خوشنودی، علاقه اجتماعی، مهربانی، همدلی، فقدان تمایلات روان رنجوری و روان‌پریشی دارد. در پژوهش محمودی، رسول‌زاده و مبرخانی، (۱۳۹۴) اهمیت ارتقای امنیت روانی در افزایش رضامندی زناشویی و بالعکس آن مورد تأیید قرار گرفته است. همچنین در پژوهش سنجانی و تیز دست و فرهنگی (۲۰۱۶) بین امنیت روانی و سازگاری زناشویی رابطه مثبت وجود دارد همچنین بین سبک‌های دلبستگی ایمن و سازگاری زناشویی رابطه مثبت وجود دارد.

بر اساس نظریات بالبی دلبستگی به معنای پیوند عاطفی است که در کودکی، بین کودک و مراقبت دهنده اصلی وی شکل می‌گیرد و بر رشد اجتماعی و احساس کودک در کل زندگی مؤثر است (لوی، الیسون، اسکات و برنکر، ۲۰۱۱). سبک‌های دلبستگی از منابع درون فردی هستند که می‌توانند سطوح تنش و ناتوانی

را در شرایط ناگوار تعدیل کنند و اثر منفی تنش‌زا را کم‌رنگ‌تر جلوه دهند (کروک، ۲۰۱۷). در پژوهشی توسط اصغری و واردانیان و کوپایی (۱۳۹۰) تحت عنوان رابطه سبک‌های دلبستگی با سازگاری زناشویی نتایج نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و بین سبک‌های دلبستگی نایمن و دوسوگرا رابطه معناداری منفی وجود دارد. بنابراین سبک‌های دلبستگی سالم سازگاری زناشویی را تقویت و سبک‌های دلبستگی ناسالم سازگاری زناشویی را ضعیف می‌کند. سبک‌های دلبستگی جزو عواملی هستند که در کارکرد و همچنین سازگاری زناشویی نقش مهمی ایفا می‌کنند. تحقیقات بسیاری ثابت کرده‌اند که افراد با سبک دلبستگی ایمن، نسبت به افراد با سبک دلبستگی نایمن، سازگاری بیشتری در روابط خود دارند (کولینز و فیلی، ۲۰۰۰؛ کورکورانی و مالینکوردت، ۲۰۰۰؛ امین‌پور، مام‌شریفی، بایزیدی و احمدزاده، ۲۰۱۶؛ سیوندیان، بشارت، حبیبی و مقدم زاده، ۲۰۱۶؛ محمدی، سموی و غزوی، ۲۰۱۶)؛ همچنین بین صفات شخصیت و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد (شاکریان و محمد نظری و ابراهیمی و فاطمی و دانایی، ۱۳۹۱) از آنجایی که شخصیت و رفتار هر فرد بر اساس صفتهایی که فراگیر و مسلط‌تر است، تعیین می‌شود (فیست و فیست، ۲۰۱۳؛ ترجمه سیدمحمدی، ۱۳۹۷). پژوهش‌ها (برادبوری، فنچام و باخ، ۲۰۰۰؛ واتسون، هوبرد و ویس، ۲۰۰۰؛ وایت، هندریک و هندریک، ۲۰۰۴؛ چن و همکاران، ۲۰۰۷؛ فیشر و مک نولتی، ۲۰۰۸؛ اکرم و ملیک، ۲۰۱۱؛ شاکریان، ۲۰۱۲) نشان می‌دهد که ابعاد مختلف شخصیت نقش مهمی در تبیین سازگاری زناشویی دارند.

رشد روانی با چیزهای متفاوتی در افراد مختلف معنی می‌شود. برای برخی افراد، آزادی بیشتر برای آنچه که می‌خواهند انجام دهند، همان‌طور که می‌خواهند زندگی کنند و دنبال منافع خود هستند معنا می‌شود. برخی دیگر، می‌خواهند خودشان را بهتر درک کنند، ظرفیت‌های شخصیتی خود را گسترش دهند، چیزهای جدید را تجربه کنند. برخی می‌خواهند خود یا روان خودشان را به صورت عمیق‌تر و دقیق‌تر جستجو کنند تا شناخت بیشتری از شخصیت و دلبستگی‌ها و احساس امنیت خود به دست بیاورند (روت، وانستین کیست و رایان، ۲۰۱۹). در پژوهشی توسط سیوندیان و همکاران (۲۰۱۶) نقش تعدیل‌کننده استحکام من در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و سازگاری زناشویی زوجین، را مورد بررسی قرار دادند. با توجه به عنصر مهم استحکام من که در رشد و پختگی شخصیت اثرگذار است و منجر به رشد روانی می‌شود نتایج تحقیق نشان داد که سبک‌های دلبستگی و استحکام من، توان پیش‌بینی سازگاری زناشویی را دارد و در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و پختگی شخصیت (رشد روانی) با سازگاری زناشویی زوجین، استحکام من نقش تعدیل‌کنندگی دارد. توجه به زندگی زناشویی و تلاش جهت افزایش مؤلفه‌های مرتبط با ثبات زندگی زناشویی رشد روزافزونی به خود گرفته است، چراکه نمی‌توان جامعه سالم بدون خانواده سالم را متصور بود. اهمیت گرایش به تحقیقاتی از این دست در ایران نیز همچون دیگر کشورها به موجب گزارشات مربوط به نرخ افزایشی آمار طلاق در سال‌های اخیر است؛ بنابراین، این پژوهش به سؤال زیر پاسخ خواهد داد:

۱- آیا سازگاری زناشویی را بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با نقش واسطه رشد روانی در زنان و مردان متأهل می‌توان پیش‌بینی کرد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر غیرآزمایشی و طرح پژوهش، همبستگی از نوع مدل یابی معادله ساختاری بود. جامعه آماری شامل کلیه زنان و مردان متأهل در منطقه ۸ تهران در سال ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸ بود. ۶۰۰ نفر به روش در دسترس (به دلیل وجود شرایط کرونا و قرنطینه‌های خانگی مکرر، استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد) مورد مطالعه قرار گرفتند. آزمودنی‌ها شامل زنان و مردان متأهل بین رده سنی ۲۴ تا ۴۵ ساله، ساکن منطقه ۸ تهران بودند که در صورت عدم استفاده از داروهای روانپزشکی و عدم مصرف داروهای خاص و مواد مخدر، ملاک‌های ورود برای شرکت در پژوهش را داشتند.

۱. پرسشنامه سازگاری زناشویی^۱ توسط گراهام اسپانیر^۲ در سال (۱۹۷۶) باهدف ارزیابی کیفیت رابطه زناشویی از نظر زن یا شوهر یا هر دونفری است که باهم زندگی می‌کنند، ساخته شد که دارای ۳۲ گویه است و نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت صورت می‌گیرد. نمرات این پرسشنامه از صفر تا ۱۵۰ متغیر است. کسب نمرات بیشتر یا برابر با ۱۰۰ به معنای سازگاری زناشویی افراد و نمرات کمتر از ۱۰۰ به معنای وجود مشکلی در روابط زناشویی و ناسازگاری و عدم تفاهم خانوادگی است. این پرسشنامه، سازگاری زناشویی کلی فرد را ارزیابی می‌کند. مطالعات مربوط به پایایی و روایی این مقیاس همواره مثبت بوده است. اسپانیر (۱۹۷۸) پایایی ۰/۹۶ را از طریق ضریب آلفای کرونباخ برای این مقیاس به دست آورد. شارپلی و کروس^۳ (۱۹۸۲) ضریب پایایی پرسشنامه را ۰/۹۶ گزارش کردند، در ضمن آن‌ها استفاده از این مقیاس را به دلیل پایه‌های روان‌سنجی مناسب آن در مقایسه با سایر مقیاس‌ها توصیه کرده‌اند (حسن شاهی، ۱۳۷۸). پایایی به‌دست‌آمده را حسن شاهی (۱۳۷۸) با استفاده از روش‌های تنصیف برابر ۰/۹۶ و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ برآورد کرد. که این پایایی در پژوهش شارپلی و کروس (۱۹۸۲) تأیید شد. در پژوهش دیگری که به‌وسیله اسپانیر و تامپسون^۴ (۱۹۸۲) انجام گرفت، همسانی درونی به‌دست‌آمده با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ محاسبه شد. در ایران ملازاده، منصور، اژه‌ای و کیامنش (۱۳۸۱) اعتبار مقیاس را با روش باز آزمایی ۰/۸۶ و با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ و میزان روایی هم‌زمان آن با پرسشنامه سازگاری زناشویی لاک والاس برابر ۰/۹۰ گزارش نمود. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۴۴ به دست آمد.

۲. پرسشنامه امنیت روانی مزلو^۵ در سال (۲۰۰۴) باهدف سنجش ابعاد مختلف امنیت روانی ساخته شد که دارای ۶۲ گویه و ۱۵ خرده مقیاس می‌باشد و شامل: ناسازگاری محیطی (۱-۶)، پارانوئا (۷-۱۱)، اعتقاد به خود (۱۲-۱۶)، اشتیاق به زندگی (۱۷-۲۱)، افسردگی (۲۲-۲۵)، احساس سعادتمندی (۲۶-۳۰)، امنیت اجتماعی (۳۱-۳۴)، خودآگاهی (۳۵-۳۷)، اعتمادبه‌نفس (۳۸-۴۱)، احساس عصبانیت (۴۲-۴۴)، یاس و ناامیدی (۴۵-۴۷)، علاقه به زندگی (۴۸-۵۱)، سازگاری با دیگران (۵۲-۵۴)، احساس سلامت

1. Dyadic Adjustment Scale (DAS)
2. Spanier GB.
3. Sharply CF, Cross DG.
4. Spanier GB, Thompsonal .
5. Maslow's Psychosocial Security

(۵۵-۵۸)، احساس حقارت (۵۹-۶۲). نمره‌گذاری آن با گزینه‌های بله و خیر انجام می‌شود. پاسخ‌های درست نمره ۰ و پاسخ‌های نادرست نمره ۱ داده می‌شود. کسب نمره بالا در این آزمون معرف امنیت روانی بالای فرد و نمره پایین نشان دهند امنیت روانی پایین است. بوئن، چاولا ومارلت (۲۰۱۱)، ضریب آلفای کرونباخ کل را ۰/۹۲ گزارش نمودند. همچنین بریتان و همکاران (۲۰۱۰) ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۸۷ و اعتبار باز آزمایشی به فاصله دو هفته را ۰/۸۱ گزارش نمودند. در پژوهش سرخوش (۱۳۹۴) روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات اساتید راهنما و مشاور، خوب ارزیابی و تأیید شده است. همچنین پایایی پرسشنامه امنیت روانی از طریق ضریب آلفای کرونباخ محاسبه و میزان پایایی ۰/۸۸ به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۴۶۳ به دست آمد.

۳. پرسشنامه صفات شخصیتی نئو توسط مک کری و کاستا در سال (۱۹۸۵) برای ارزیابی ۵ عامل اصلی شخصیت به کار می‌رود که دارای ۶۰ گویه و ۵ خرده‌مقیاس (روان‌نژندی، برون‌گرایی، انعطاف‌پذیری، دلپذیر بودن و مسئولیت‌پذیری) می‌باشد. این پرسشنامه دارای دو فرم یکی (S) برای گزارش‌های شخصی است و شامل ۲۴۰ سؤال پنج‌درجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف است که توسط خود آزمودنی درجه‌بندی می‌شود و متناسب مردان و زنان در تمام سنین است. و دیگری فرم (R) یا تجدیدنظر شده نام دارد و بر اساس درجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف است که توسط خود آزمودنی درجه‌بندی می‌شود و متناسب مردان و زنان در تمام سنین است و دیگری فرم (R1) یا تجدیدنظر شده نام دارد و بر اساس درجه‌بندی‌های مشاهده‌گر است. فرم (R2) هم می‌تواند به‌طور مستقل برای ارزیابی شخصیت به کار رود و هم به‌عنوان مکملی برای گزارش‌های شخصی فرم (S) و یا روایی آن مورد استفاده قرار گیرد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالفم، مخالفم، بی‌تفاوت، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است. نمره‌گذاری فرم کوتاه این پرسشنامه در تمام مواد یکسان نیست. به این معنی که در نمره‌گذاری برخی از مواد فرم کوتاه پرسشنامه، به کاملاً مخالفم نمره ۴، مخالفم نمره ۳، بی‌تفاوت نمره ۲، موافقم نمره ۱ و کاملاً موافقم نمره ۰ تعلق می‌گیرد. درحالی‌که برخی دیگر از مواد این فرم کوتاه به‌صورت عکس حالت گفته‌شده نمره‌گذاری می‌شوند (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). این آزمون به‌منظور تحقیق به زبان‌های چکوسلواکی، عربی، هلندی، فرانسوی، آلمانی، ژاپنی، نروژی، لهستانی و سوئدی ترجمه شده است. همچنین توسط مک کری و کاستا ضرایب اعتبار بین ۰/۸۳ تا ۰/۷۵ به‌دست آمده است. اعتبار درازمدت این پرسشنامه روی مقیاس‌های روان‌آزردگی خویی، برون‌گرایی و باز بودن نسبت به تجربه، ضریب‌های اعتبار ۰/۶۸ تا ۰/۸۳ را در گزارش‌ها نشان داده است. ضریب اعتبار دو عامل سازگاری و باوجدانی به فاصله دو سال به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۶۳ بوده است (مک کری و کاستا، ۱۹۸۳) به نقل از گروسی فرشی، (۱۳۸۰). در هنجاریابی این آزمون در ایران که توسط گروسی فرشی (۱۳۸۰) صورت گرفت ضریب اصلی روان‌آزردگی خویی، برون‌گرایی، باز بودن، سازگاری و باوجدانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد. جهت بررسی اعتبار محتوایی این آزمون از همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی (S) و فرم ارزیابی مشاهده‌گر (R)، استفاده شد، که حداکثر همبستگی به میزان ۰/۶۶ در عامل برون‌گرایی

و حداقل آن به میزان ۰/۴۵ در عامل سازگاری بود. (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). در پژوهش آتش روز (۱۳۸۶) با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از ۵ صفت: روان‌آزردگی خویی، برون‌گرایی، گشودگی، سازگاری و وجدانی بودن به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۵۵، ۰/۲۷، ۰/۳۸ و ۰/۷۷ به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۶۸۹ به دست آمد.

۴. پرسشنامه اصلاح‌شده سبک‌های دلبستگی^۱ توسط کولینز و رید در سال (۱۹۹۰) بر اساس نظریه هازان و شاور تهیه شد که دارای ۱۸ گویه و ۳ خرده‌مقیاس شامل سبک اضطرابی (که با سبک دلبستگی دوسوگرا مطابقت دارد)، سبک نزدیک بودن (که با سبک دلبستگی ایمن مطابقت دارد)، سبک وابستگی (که تقریباً عکس دلبستگی اجتنابی است) می‌باشد. برای نمره‌گذاری در طیف لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم قرار دارد نمره ۰ تا ۴ می‌دهیم. کولینز و رید (۱۹۹۰) ضریب پایایی باز آزمایی این آزمون برای هر یک از سه زیرمقیاس نزدیکی، وابستگی و اضطراب به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۷۱، ۰/۵۲ گزارش شده است، همچنین نشان دادند که زیر مقیاس‌های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. با توجه به اینکه مقادیر آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از ۰/۸۰ است، میزان قابلیت اعتماد به دست‌آمده بالا است. میزان آلفای کرونباخ برای هر زیر مقیاس این پرسشنامه در سه نمونه مختلف به صورت زیر گزارش شده است: در تعداد ۱۷۳ نفر نمونه در دلبستگی ایمن ۰/۸۱ اجتنابی ۰/۷۸ اضطراب ۰/۸۵ در تعداد ۱۳۹ نفر نمونه دلبستگی ایمن ۰/۸۰ اجتنابی ۰/۷۸ و در اضطرابی ۰/۸۵ و در ۱۰۰ نفر نمونه دلبستگی ایمن ۰/۸۲ اجتنابی ۰/۸۰ و در اضطراب ۰/۸۳ می‌باشد. پاک‌دامن (۱۳۸۴) به منظور بررسی روایی محتوایی، این پرسشنامه را روی ۱۰۰ نفر اجرا کرد، با بررسی ضریب همبستگی بین مواد مربوط به هر زیر مقیاس با نمره آن زیر مقیاس، در این گروه میزان انسجام درونی مواد و همبستگی آن‌ها با آنچه هدف سنجش زیرمقیاس مربوط به آن برای وابستگی ۰/۴۵ برای اضطراب ۰/۷۱ و برای نزدیک بودن ۰/۵۷ به دست آمد. ضریب آلفای کرونباخ نیز ۰/۸ بود که نشان‌دهنده اعتبار نسبتاً بالای این آزمون است. در پژوهش حاضر ضریب اعتبار توسط آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد.

۵. پرسشنامه سنجش رشد روانی توسط اریکسون در سال (۱۹۶۹) باهدف سنجش رشد روانی در مراحل نهفتگی، بلوغ و نوجوانی و اوایل بزرگسالی ساخته شد که دارای ۱۲ گویه و ۶ خرده‌مقیاس برای اندازه‌گیری شش مرحله اول مشتمل بر شش عبارت که بیانگر حل موفقیت‌آمیز و شش عبارت که بیانگر حل ناموفق تعارض یا بحرانند که برحسب طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود. همبستگی درونی بین هر خرده‌مقیاس و نمره کل دامنه‌ای از ۰/۷۰ تا ۰/۸۶ و ضرایب پایایی این پرسشنامه توسط سازنده آن ۰/۸۹ گزارش شد و در ایران نیز توسط کیانیور و همکاران (۱۳۸۱) جهت اعتباریابی از تحلیل عامل تأییدی و همسانی درونی بین خرده‌مقیاس‌ها ۰/۴۴ تا ۰/۶۲ همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای ابعاد پرسشنامه از ۰/۷۷ تا ۰/۸۵ نوسان دارد و ضریب آلفا برای کل مقیاس برابر با ۰/۸۷ است، روایی سازه بین ۰/۲۹ تا ۰/۵۵ گزارش شده است. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۶۵۰ به دست آمد.

یافته‌ها

پژوهش حاضر شامل ۲۸۸ نفر (۵۲ درصد مرد و ۳۱۲ نفر (۴۸ درصد زن بودند که از بین پاسخگویان موردبررسی سن ۵۶ نفر (۹/۳ درصد) کمتر از ۲۵ سال، ۱۰۸ نفر (۱۸ درصد) بین ۲۵ تا ۳۰ سال، ۲۸۸ نفر (۴۸ درصد) بین ۳۱ تا ۳۵ سال، ۱۱۶ نفر (۱۹/۳ درصد) بین ۳۵ تا ۴۰ سال، ۱۷ نفر (۲/۸ درصد) بین ۴۱ تا ۴۵ سال و ۱۵ نفر (۲/۵ درصد) بیشتر از ۶۰ سال بوده است. همچنین بررسی مقطع تحصیلی ۱۱۴ نفر (۱۹ درصد) دیپلم، ۴۷ نفر (۷/۸ درصد) فوق‌دیپلم، ۲۵۴ نفر (۴۲/۳ درصد) لیسانس، ۱۴۶ نفر (۲۴/۳ درصد) فوق‌لیسانس و ۳۹ نفر (۶/۵ درصد) در مقطع دکتری را نشان داد. در جدول (۱) شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش گزارش شده است.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی
امنیت روانی	۳۵/۵۰۳	۵/۱۶۱	-۰/۰۶۱	-۰/۱۸۲
ناسازگاری محیطی	۲/۷۴۸	۱/۱۹۴	۰/۱۳۶	-۰/۳۱۶
پارانویا	۱/۷۰۳	۱/۱۵۶	۰/۵۱۸	-۰/۰۴۲
اعتماد به خود	۲/۷۴۳	۱/۴۳۱	-۰/۲۱۸	-۰/۸۳۷
اشتیاق به زندگی	۳/۴۶۱	۱/۲۹۱	-۰/۴۶۸	-۰/۷۱۵
افسردگی	۲/۲۱۸	۰/۹۸۹	-۰/۱۳۷	-۰/۵۴۶
احساس سعادت‌مندی	۲/۷۳۱	۱/۴۴۵	-۰/۲۳۳	-۰/۸۰۸
امنیت اجتماعی	۲/۹۶۳	۱/۰۹۸	-۰/۹۱۲	۰/۰۵۳
خودآگاهی	۲/۲۳۶	۰/۸۹۹	-۰/۹۳۹	-۰/۰۸۷
اعتماد به نفس	۲/۳۲۱	۱/۱۴۷	-۰/۰۹۳	-۰/۹۰۸
احساس عصبانیت	۱/۵۱۶	۰/۹۸۷	-۰/۰۲۱	-۱/۲۳
یاس و ناامیدی	۱/۳۲۵	۰/۹۱۵	۰/۱۵۲	-۰/۸۰۷
علاقه به زندگی	۱/۸۸۵	۰/۸۷۹	-۰/۰۴۱	-۰/۲۵۴
سازگاری با دیگران	۲/۰۷۱	۰/۷۸۷	-۰/۳۱۱	-۰/۸۳۴
احساس سلامت	۱/۸۳۳	۱/۰۷۱	۰/۰۲۵	-۰/۶۱۶
احساس حقارت	۲/۲۹۵	۰/۹۸۲	۰/۰۸۱	-۰/۶۱۹
صفات شخصیت				
روان نژوندی	۳۲/۱۸۵	۵/۰۲۱	-۰/۴۷۱	۱/۵۴۷
برون‌گرایی	۳۹/۲۰۵	۵/۳۳۶	-۰/۰۰۹	۰/۷۶۷
انعطاف‌پذیری	۳۹/۵۹۸	۵/۶۲۷	۰/۹۰۳	۱/۸۲۴
دلپذیر بودن	۳۸/۸۴۸	۴/۹۷۵	۰/۰۳۵	۰/۶۰۹
مسئولیت‌پذیری	۳۸/۶۰۶	۴/۹۱۹	۰/۲۷۱	۰/۸۱۵

سبک دلبستگی			
دلبستگی اضطرابی	۱۷/۷۴۶	۴/۱۲۶	-۰/۳۴۹
دلبستگی ایمن	۱۸/۵۲۸	۳/۹۴۹	-۰/۳۹۷
دلبستگی اجتنابی	۱۸/۰۶۳	۳/۹۵۵	-۰/۳۰۶
رشد روانی			
نهفتگی	۱۵/۸۳۳	۴/۵۷۹	-۰/۵۳۶
بلوغ	۱۶/۹۳۸	۳/۹۷۳	-۰/۱۶۷
بزرگسالی	۱۶/۷۸۱	۲/۲۴۱	-۰/۲۴۹
سازگاری زناشویی			
رضایت زناشویی	۳۷/۱۱۱	۵/۴۱۸	-۰/۰۸۷
همبستگی دونفری	۱۶/۸۲۸	۳/۹۵۵	-۰/۶۳۸
توافق دونفری	۴۳/۸۳۱	۱۰/۵۸۶	-۰/۸۴۷
ابراز محبت	۱۲/۹۶۱	۳/۱۵۷	-۰/۲۳۸

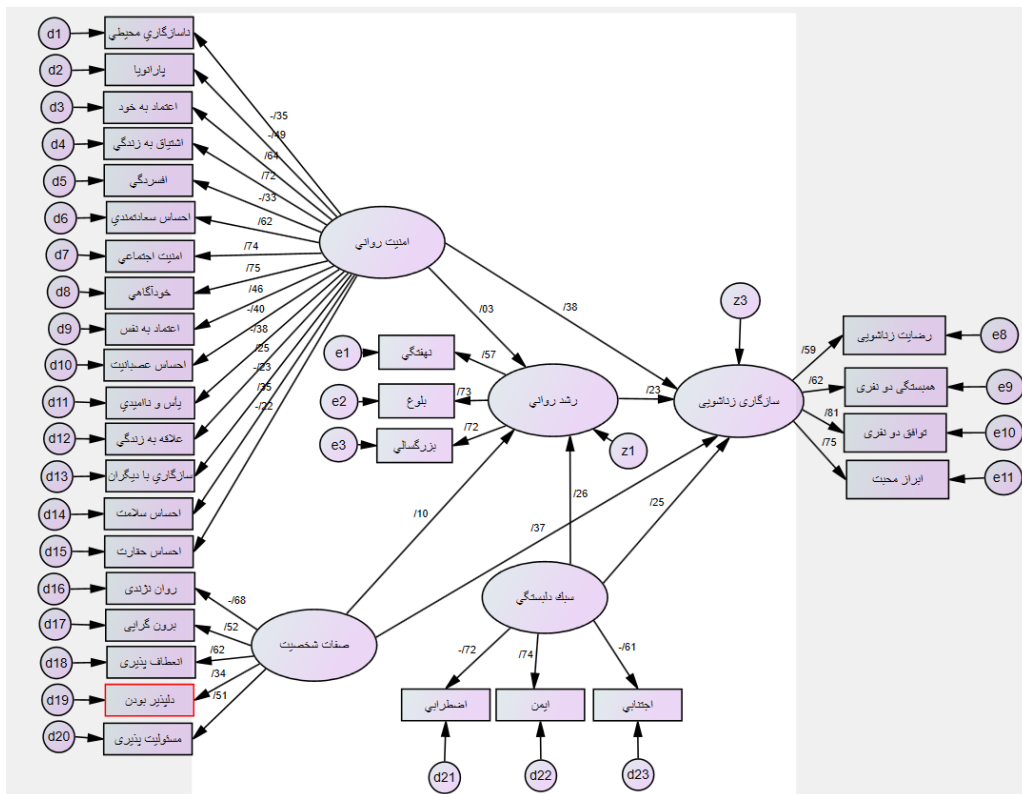
نتایج آزمون نرمال بودن متغیرها بر اساس آزمون کلموگرف اسمیرنوف نشان داد که اکثر متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال است (جدول ۲) پس جهت آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده شد.

جدول ۲: آزمون کلموگرف اسمیرنوف برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرها

متغیر	Z آماره	معنی‌داری	فرض نرمال
سازگاری زناشویی	۲/۰۲۹	۰/۰۵۷	برقرار است
امنیت روانی	۱/۳	۰/۱۶۸	برقرار است
رشد روانی	۱/۹۵۳	۰/۰۵۲	برقرار است
روان نژندی	۱/۱۷۱	۰/۲۳۴	برقرار است
برونگرایی	۱/۸۱۳	۰/۰۶۳	برقرار است
انعطاف‌پذیری	۱/۴۴۹	۰/۱۳۶	برقرار است
دلپذیر بودن	۱/۴۴۵	۰/۱۳۷	برقرار است
مسئولیت‌پذیری	۱/۸	۰/۰۶۲	برقرار است
دلبستگی اضطرابی	۱/۴۳۷	۰/۱۳۱	برقرار است
دلبستگی ایمن	۱/۳۰۲	۰/۱۶۶	برقرار است
دلبستگی اجتنابی	۱/۷۶۲	۰/۰۷۱	برقرار است

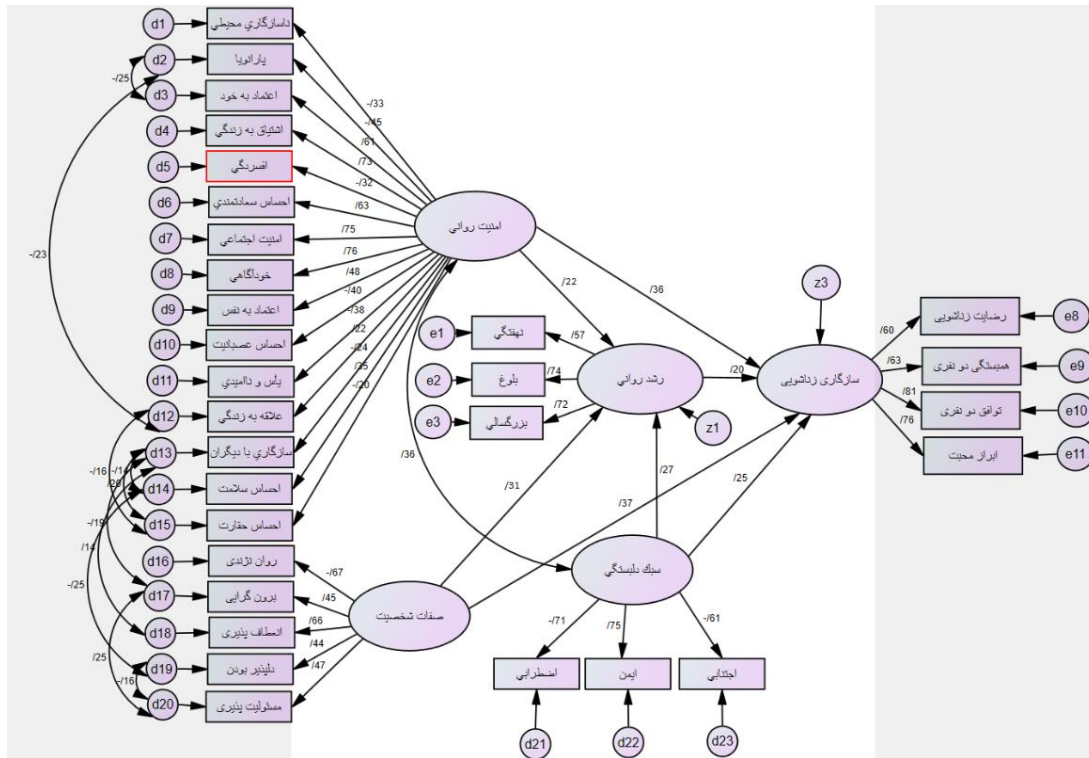

برازش الگوی اولیه بر اساس شاخص‌های برازندگی مورد استفاده در این مطالعه در ردیف اول (مدل تدوین شده) جدول ۳ گزارش شده است. که نشان می‌دهد مقادیر بعضی از شاخص‌های برازندگی الگوی اولیه حاکی از آن بود که الگوی پیشنهادی به اصلاحات و بهبود نیاز دارد.

شکل ۱: الگوی اولیه سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رشد روانی در زنان و مردان

برای اصلاح و بهبود الگوی پیشنهادی در مرحله بعد با توجه به شاخص‌های اصلاحی (MI) در خروجی ۲۴ Amos مسیرهای که معنی‌دار نبودند حذف و مسیرهای کوارینانس پیشنهادی (شکل ۲) به مدل اضافه شد. پس از اعمال این تغییرات، نتایج شاخص‌های برازندگی آن در ردیف دوم جدول ۳ آورده شده است.

شکل ۲: الگوی اصلاح شده نهایی سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رشد روانی در زنان و مردان

همان‌گونه که مندرجات جدول ۳ گزارش شده است، الگوی اول از برازش خوبی برخوردار نمی‌باشد (چون شاخص‌های برازش یعنی GFI، IFI، CFI، و TLI از ۰/۹۰ کمتر است) در مراحل بعد با اضافه کردن مسیرهای شاخص‌های اصلاحی (MI) پیشنهادی، الگو بهبود یافته و شاخص‌های برازندگی الگوی نهایی مورد قبول می‌باشد (چون شاخص‌های برازش یعنی GFI، IFI، CFI، و TLI نزدیک ۰/۹۰ و بالاتر است).

جدول ۳: شاخص‌های برازندگی برای الگوهای تدوین شده و الگوی نهایی.

شاخص‌های برازندگی الگو	X ²	Df	X ² /Df	NPAR	GFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA
مدل تدوین شده	۲۰۵۰/۸۴	۳۹۸	۵/۱۵	۶۷	۰/۸۰۶	۰/۷۱۲	۰/۷۶۲	۰/۷۹۰	۰/۰۸۳
مدل اصلاحی (نهایی)	۱۷۳۰/۴۰	۳۸۷	۴/۴۷	۷۸	۰/۸۹۸	۰/۹۰۲	۰/۹۰۳	۰/۹۰۲	۰/۰۷۶
مدل استقلال	۵۷۷۴/۴۴	۴۳۵	۱۳/۲۷	۳۰	۰/۴۸۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۱۴۳

با توجه به مقادیر شاخص‌های برازش الگوی نهایی (الگوی تدوین‌شده) و مرز مقادیر قابل قبول که در بالا ذکر شد، می‌توان گفت که مدل ارائه‌شده در این تحقیق مورد قبول می‌باشد. ضرایب رگرسیونی مدل نشان می‌دهد که متغیرهای ذکر شده به خوبی رابطه سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رشد روانی در زنان و مردان را تبیین می‌کند. با استفاده از شاخص‌های کلی برازش می‌توان به این پرسش پاسخ داد که صرف‌نظر از مقادیر خاص گزارش‌شده برای پارامترها، آیا به‌طور کلی، مدل تدوین‌شده، توسط داده‌های تجربی گردآوری‌شده حمایت می‌شود یا خیر؟ در صورتی که پاسخ مثبت باشد، مدل قابل قبول است. تفسیر مقادیر موجود در جدول فوق چنین است:

- وجود کای اسکوتر غیر معنادار (CMIN) برابر با $1730/40$ و سطح معناداری ($P = 0/001$) نتیجه‌ای مطلوب را به نمایش می‌گذارد، اما در این میان نقش درجه آزادی (Df) نیز از اهمیت برخوردار است. علاوه بر این با توجه به اینکه درجه آزادی (Df) مدل برازش شده (برابر با ۳۸۷) از صفر دور و به درجه آزادی مدل استقلال (برابر با ۴۳۵) نزدیک می‌شود باید تلقی مطلوبی از مدل داشت.
- تعداد پارامترهای آزاد برای مدل تدوین‌شده (NPAR) که مقدار آن ۷۸ است، نشان می‌دهد در تدوین مدل به راحتی به هزینه کردن درجات آزادی پرداخته نشده است و این وضعیت قابل قبول است.
- در مورد شاخص‌های نسبی نیز باید گفت در این جدول مقدار کای اسکوتر نسبی (CMIN/DF) $4/47$ است که از وضعیتی قابل قبول برای مدل حکایت دارد. همچنین مقدار $0/071$ شاخص ریشه دوم میانگین مربعات باقیمانده (RMSEA) برای مدل عاملی تدوین‌شده حاکی از قابل قبول بودن مدل است.
- در جدول فوق شاخص برازش توکر- لوئیس (TLI) برابر با $0/903$ و شاخص برازش تطبیقی (CFI) برابر با $0/902$ است و از آنجایی که مقادیر آن‌ها نزدیک $0/90$ است، لذا بر اساس این شاخص‌ها، مدل تدوین‌شده قابل قبول تلقی می‌گردد.
- در جدول فوق مقدار شاخص نیکویی برازش (GFI)، برابر با $0/898$ و مقدار شاخص برازش افزایشی (IFI) برابر با $0/902$ می‌باشد که هر دو مقادیری قابل قبول را نشان می‌دهند. مقادیر شاخص‌های کلی برازش که در جدول فوق آمده، نشان می‌دهد مدل اندازه‌گیری این پژوهش کاملاً از وضعیت قابل قبولی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، تدوین مدل سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رشد روانی در زنان و مردان بود، که نتایج نشان داد با توجه به مقادیر شاخص‌های برازش الگوی نهایی و مرز مقادیر قابل قبول که در پژوهش ذکر شد، می‌توان گفت که مدل ارائه‌شده در این تحقیق مورد قبول می‌باشد. ضرایب رگرسیونی مدل نشان داد که متغیرهای ذکر شده به خوبی رابطه سازگاری زناشویی بر اساس امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری رشد روانی در زنان و مردان را تبیین می‌کند؛ سازگاری زناشویی به معنای نداشتن مشکل در زندگی نیست بلکه به معنای ظرفیت سازگار شدن با مشکلات و توانایی حل آن‌ها است. سازگاری در روابط زوجین بر ابعاد گوناگون کیفیت زندگی

از جمله سلامت روانی و جسمانی تأثیرگذار است (سیوندیان و بشارت و عسگرآباد و مقدم زاده، ۱۳۹۴). امنیت روانی یکی از متغیرهای اثرگذار بر سازگاری زناشویی است. نتایج پژوهش سنجانی و تیز دست و فرهنگی (۲۰۱۶) نشان‌دهنده رابطه مثبت و معنادار بین امنیت روانی و سازگاری زناشویی بود. امنیت در قانون به معنای عدم تهدید است. افراد دارای امنیت روانی به هیجانات و احساسات منفی خود و دیگران دسترسی دارند، اما احساسات مثبت آن‌ها اغلب هیجانات و احساسات منفی را از بین می‌برد. امنیت روانی، با احساس فرد از عشق و پذیرش دیگران و محیطی که در آن زندگی می‌کند شروع می‌شود، محیطی که دوستانه و همدلانه و خالی از محرومیت و احساس تهدید و خطر است. احساس امنیت، حاصل اعتماد به تعاریفی از زندگی است که هویت و هستی انسان بر مبنای آن سامان می‌گیرد و این احساس در خانواده پی‌ریزی شده و بر پایه اعتماد بنیادینی، ریشه در لطف و محبت بی‌دریغ، به‌ویژه ما در دارد، احساس امنیت دارای ویژگی‌هایی نیز می‌باشد (شوچ-سیلوان، ستله، لی و کمپ‌دوش، ۲۰۱۸). بعضی از روان‌شناسان معتقدند که احساس ناایمنی یک احساس پیچیده و مرکبی است که باید به‌عنوان یکی از صفات کل شخصیت نیز محسوب گردد، و بر اساس نظریه اریکسون احساس امنیت مهم‌ترین سنگ بنای شخصیت آدمی است.. شخصیت و رفتار هر فرد بر اساس صفات‌هایی که فراگیر و مسلط‌تر است، تعیین می‌شود. صفات شخصیت از جمله عوامل مهمی است که بر سازگاری زناشویی زوجین تأثیر دارد و پیش‌بینی‌کننده تجربی سازگاری زناشویی است (چن و همکاران، ۲۰۰۷؛ اکرم و ملیک، ۲۰۱۱؛ شاکریان، ۲۰۱۲). همچنین شاکریان و همکاران (۱۳۹۱) نیز در پژوهشی دریافتند که صفات شخصیت می‌تواند پیش‌بینی‌کننده معنی‌داری برای سازگاری زناشویی باشد. رابطه نتایج پژوهش‌های مختلف مانند (عبداله‌زاده، ۱۳۸۲؛ احدی، ۱۳۸۶؛ برادبوری و همکاران، ۲۰۰۰؛ واتسون و همکاران، ۲۰۰۰؛ وایت و همکاران، ۲۰۰۴؛ فیشر و مک‌نولتی، ۲۰۰۸) نشان می‌دهد ابعاد مختلف شخصیت نقش مهمی در تبیین سازگاری زناشویی دارند.

متغیر دیگر موردبررسی در این تحقیق، سبک‌های دلبستگی است. بر اساس نظریات بالبی دلبستگی به معنای پیوند عاطفی است که در کودکی، بین کودک و مراقبت‌دهنده اصلی وی شکل می‌گیرد. نظریه دلبستگی انسان‌ها را به‌عنوان موجوداتی اجتماعی می‌نگرد که ظرفیت برقراری ارتباط با سایر انسان‌ها را دارند تا بتوانند زنده بمانند. بالبی معتقد است دلبستگی در رابطه والد و کودک به رابطه عاشقانه بزرگسالی فرد انتقال می‌یابد و می‌تواند بر رفتار، هیجانات و شناخت، در هرزمانی از زندگی تأثیر بگذارد. دلبستگی ایمن، عملکرد و شایستگی را در روابط بین فردی تسهیل می‌کند و موجب ارتقای رفتار اجتماعی و گسترش مقاومت روانی می‌شود (فرالی و رویسمن، ۲۰۱۹). روانشناسان بر روابط کودکان با کسانی که مراقبت از آن‌ها را به عهده‌دارند؛ تأکید نموده و این کنش‌های متقابل را اساس عمده رشد عاطفی، شناختی و اجتماعی قلمداد کرده‌اند. هرگاه اختلالی در این روابط عاطفی ایجاد شود بالطبع امنیت کودک مختل می‌شود که آثار آن در رفتار وی منعکس می‌گردد. درواقع سلامت تحولی فرد در هر دوره، معلول عواملی است که یکی از مهم‌ترین این عوامل در دوره حساس زندگی، ایمنی دلبستگی می‌باشد (سیگل، لوین و سلمون، ۲۰۱۹). در پژوهشی توسط اصغری و واردانیان و کوپایی (۱۳۹۰) تحت عنوان رابطه سبک‌های دلبستگی با سازگاری زناشویی نتایج نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و

بین سبک‌های دلبستگی ناایمن و دوسوگرا رابطه معناداری منفی وجود دارد. بنابراین سبک‌های دلبستگی سالم سازگاری زناشویی را تقویت و سبک‌های دلبستگی ناسالم سازگاری زناشویی را ضعیف می‌کند. سبک‌های دلبستگی جزو عواملی هستند که در کارکرد و همچنین سازگاری زناشویی نقش مهمی ایفا می‌کنند. همچنین بین رضایت جنسی زوجین و سبک‌های دلبستگی ایمن رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد و سبک‌های دلبستگی می‌توانند پیش‌بینی‌کننده تغییرات رضایت جنسی در زوجین باشد (حضرتی و امامی پور و رضاجو و اکبرزاده، ۱۳۹۳). تحقیقات بسیاری ثابت کرده‌اند که افراد با سبک دلبستگی ایمن، نسبت به افراد با سبک دلبستگی ناایمن، سازگاری بیشتری در روابط خوددارند (کولینز و فینی، ۲۰۰۰؛ کورکورانی و مالینکوردت، ۲۰۰۰؛ عباسی و همکاران، ۲۰۱۶؛ سباستین، ۲۰۱۸؛ سیگل و همکاران، ۲۰۱۹). از طرفی، بر اساس نظریه رشد روانی اریکسون، استحکام من به‌عنوان یک عنصر مهم در رشد و پختگی شخصیت برای برقراری روابط صمیمی مطرح می‌شود. آن‌هایی که استحکام من بیشتری دارند، توانایی بهتری برای مقابله با تعارضات زناشویی در نتیجه سازگاری زناشویی دارند. با توجه به نظریه مزلو زمانی که نیازهای اولیه سطح‌های پایین‌تر از سلسله‌مراتب برآورده می‌شود فرد شروع به تعیین نیازهای بیشتر از سلسله‌مراتب بالاتر می‌کند تا نیازهای متفاوت را در زمان‌ها گوناگون انگیزه ایجاد کند تا به بهبود عزت‌نفس کمک کند، که در هر مزلو بعد از ارضای نیازهای فیزیولوژیک، ارضا و شکل‌گیری نیازهایی چون امنیت روانی، سبک‌های دلبستگی و صفات شخصیت قرار می‌گیرد. برآورده کردن هر یک از نیازهای و برقراری تعادل برای هر کدام از آن‌ها روابط آتی افراد با اطرافیان خود را پیش‌بینی می‌کند.

در پژوهشی توسط سیوندیان و همکاران (۲۰۱۶) نقش تعدیل‌کننده استحکام من در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و سازگاری زناشویی زوجین، را مورد بررسی قرار دادند. با توجه به عنصر مهم استحکام من که در رشد و پختگی شخصیت اثرگذار است و منجر به رشد روانی می‌شود نتایج تحقیق نشان داد که سبک‌های دلبستگی و استحکام من، توان پیش‌بینی سازگاری زناشویی را دارد و در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و پختگی شخصیت (رشد روانی) با سازگاری زناشویی زوجین، استحکام من نقش تعدیل‌کنندگی دارد. در تبیین نتایج پژوهش حاضر می‌توان بیان کرد که سازگاری زناشویی یک فرآیند در حال تغییر مداوم است و به‌عنوان توانایی سازش و حل مشکلات در نظر گرفته می‌شود که افراد از طریق آن، به درک و پذیرش تفاوت‌های فردی وابسته به رشد می‌رسند که به کمک سازه امنیت روانی، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی به‌واسطه رشد روانی می‌توان آن را تبیین کرد. نیاز به امنیت روانی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نیازها در ساختن صفات شخصیت و ارائه ارزش‌ها، هنجارها، رفتار و تمایلات مثبت آن‌ها محسوب می‌شود. این‌ها یکی از مهم‌ترین شرایط برای سلامت روان (که سلامت جنسی نیز شامل آن خواهد شد) هستند، همچنین صفات شخصیت که به‌عنوان ویژگی‌های ثابتی که فرد، در اکثر مواقع از خود نشان می‌دهد، نیز پیش‌بینی‌کننده تجربی سازگاری زناشویی است. سبک‌های دلبستگی از منابع درون فردی هستند که می‌توانند سطوح تنش و ناتوانی را در شرایط ناگوار تعدیل کنند و اثر منفی تنش‌زا را کم‌رنگ‌تر جلوه دهند. از طرفی رشد روانی به‌عنوان متغیر میانجی بیان می‌کند که صرف‌نظر از سن، انسان رشد می‌کند و همیشه به سمت سطح کامل‌تر خود پرورانی که می‌تواند از تولد روان تا بلوغ (پختگی) روان باشد. استحکام من به‌عنوان یک عنصر

مهم در رشد و پختگی شخصیت برای برقراری روابط صمیمی مطرح می‌شود. آن‌هایی که استحکام من بیشتری دارند، توانایی بهتری برای مقابله با تعارضات زناشویی در نتیجه سازگاری زناشویی دارند. علاوه بر این افراد با استحکام من بالاتر روابط صمیمی بیشتری با همسران خود دارند، در رابطه خود با همسر و خانواده‌شان متعهدترند و مسئولیت بیشتری در قبال خانواده و فرزندانشان احساس می‌کنند. آن‌ها همچنین روابط جنسی بهتری، فهم و درک طرف مقابل و ابراز عواطف از ویژگی‌های دیگر این افراد است. استحکام من با توجه به رشد روانی با زیر مؤلفه‌های (تاب‌آوری من و مهار من) تحت تأثیر سبک‌های دلبستگی و صفات شخصیت و امنیت روانی رشد پیدا می‌کنند و بر سازگاری زناشویی زوجین تأثیر می‌گذارند. این پژوهش مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی بود که عبارت‌اند از: محدودیت در انتخاب افراد به دلیل شرایط کرونا که موجب شد از روش در دسترس استفاده شود. این پژوهش بر روی زنان و مردان به صورت مجزا صورت گرفته است، پیشنهاد می‌شود چنین پژوهشی روی زوجین نیز صورت گیرد. با توجه به اینکه این پژوهش در تهران انجام شده است و چنانچه می‌دانیم، زمینه فرهنگی و اجتماعی مؤثر است؛ لذا، پیشنهاد می‌شود که در سایر شهرستان‌ها و جوامع دیگر نیز این موضوع مورد بررسی و مقایسه قرار گیرد.

موازن اخلاقی

ملاحظات اخلاقی در پژوهش با جلب رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان رعایت شده است؛ هم‌چنین به افراد درباره محرمانه بودن نتایج اطمینان داده شد.

سپاسگزاری

از همه شرکت‌کنندگان در پژوهش و همه کسانی که در اجرای این پژوهش همکاری داشتند؛ تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول بود که توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی به تصویب رسیده بود؛ در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، روش‌شناسی، مفهوم‌سازی، گردآوری و تحلیل داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی سازی نقش یکسانی داشتند

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- اصغری گنجی، عسکری، واردانیان، کامو، و کوپایی حاجی، شیرزاد، (۱۳۹۰). رابطه سبک‌های دلبستگی با سازگاری زناشویی. *دومین همایش ملی روانشناسی - روانشناسی خانواده، مرودشت*.
- بنی‌اسدی، فائزه. (۱۳۹۵). بررسی مدل فرضی رابطه ذهن آگاهی و سازگاری زناشویی با میانجی‌گری روان‌رنجورخویی و بیرون‌گرایی در افراد متأهل. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاور خانواده، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- حضرتی، لیلان، امامی پور، حسن، رضاجو، شهناز، و اکبرزاده، داود. (۱۳۹۰). رابطه سبک‌های دلبستگی با رضایت جنسی در زوجین. *اولین کنگره ملی روانشناسی خانواده گامی در ترسیم الگوی مطلوب خانواده، اهواز* شاکریان، عطا، فاطمی، عادل، و فرهادیان مختار. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایتمندی زناشویی. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان*، ۱۶: ۹۹-۹۲
- صباغی، زهرا. (۱۳۹۲). *رابطه هوش معنوی و هوش هیجانی با سازگاری زناشویی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.
- فیست، جس، و فیست، جی گریگوری. (۲۰۱۳). *نظریه‌های شخصیت*. ترجمه یحیی سیدمحمدی، (۱۳۹۷). تهران: نشر روان.
- مرادخانی، عبدالله. (۱۳۹۶). *مقایسه سلامت روان، سازگاری زناشویی و صمیمیت زناشویی بین زنان شاغل و غیر شاغل شهرستان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- محمودی، پریا، رسول‌زاده، کاظم، و میرخانی، عزت. (۱۳۹۴). *بررسی رابطه میان امنیت روانی با رضایتمندی زناشویی در زنان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه تربیت مدرس - دانشکده علوم انسانی.
- صالحی امیری، سید رضا، و افشاری نادری، افسر. (۱۳۹۰). *مبانی نظری و راهبردی مدیریت ارتقای امنیت اجتماعی و فرهنگی در تهران*. فصلنامه راهبرد، (۵۹)۲: ۷۶-۴۹.

References

- Abbasi, A. R. K., Tabatabaei, S. M., Sharbaf, H. A., & Karshki, H. (2016). Relationship of attachment styles and emotional intelligence with marital satisfaction. *Iranian journal of psychiatry and behavioral sciences*, 10(3).
- Akram, H., & Malik, N. I. (2011). Relationship between personality traits and marital adjustment of teachers. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*.
- Aminpour, M., Mamsharifi, M., Bayazidi, S., & Ahmadzadeh, M. (2016). Relation of attachment styles and marital adjustment among young couples. *World Scientific News*, 29, 111-123.
- Bradbury T, Fincham F, Beuch S. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decaden review. *Journal of Marriage and Family*; 62: 964- 80.
- Castro, D. R., Anseel, F., Kluger, A. N., Lloyd, K. J., & Turjeman-Levi, Y. (2018). Mere listening effect on creativity and the mediating role of psychological safety. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 12(4), 489.

- Chen, Z., Tanaka, N., Uji, M., Hiramura, H., Shikai, N., Fujihara, S., & Kitamura, T. (2007). The role of personalities in the marital adjustment of Japanese couples. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 35(4), 561-572.
- Collins, N. L., & Feeney, B. C. (2000). A safe haven: an attachment theory perspective on support seeking and caregiving in intimate relationships. *Journal of personality and social psychology*, 78(6), 1053.
- Corcoran, K. O. C., & Mallinckrodt, B. (2000). Adult attachment, self-efficacy, perspective taking, and conflict resolution. *Journal of Counseling & Development*, 78(4), 473-483.
- Fisher, T. D., & McNulty, J. K. (2008). Neuroticism and marital satisfaction: The mediating role played by the sexual relationship. *Journal of family psychology*, 22(1), 112.
- Fraley, R. C., & Roisman, G. I. (2019). The development of adult attachment styles: Four lessons. *Current opinion in psychology*, 25, 26-30.
- Levy, K. N., Ellison, W. D., Scott, L. N., & Bernecker, S. L. (2011). Attachment style. *Journal of clinical psychology*, 67(2), 193-203.
- Libin, AV. Schultz, D. Perlick, DA. Sautter, FJ. Becker-Cretu, JJ. Schladen, MM. Grier, SC. Glynn, SM. (2017). The incorporation of emotion-regulation skills into couple-and family-based treatments for post-traumatic stress disorder. *Military Medical Research*, 4(1), 1-10.
- Mohammadi, K., Samavi, A., & Ghazavi, Z. (2016). The relationship between attachment styles and lifestyle with marital satisfaction. *Iranian Red Crescent Medical Journal*, 18(4).
- Rajabi, G., Hayatbakhsh, L., & Taghipour, M. (2015). Structural model of the relationship between emotional skillfulness, intimacy, marital adjustment and satisfaction. *Family Counseling and Psychotherapy*, 5(1), 68-92.
- Roth, G., Vansteenkiste, M., & Ryan, R. M. (2019). Integrative emotion regulation: Process and development from a self-determination theory perspective. *Development and psychopathology*, 31(3), 945-956.
- Schoppe-Sullivan, S. J., Settle, T., Lee, J. K., & Kamp Dush, C. M. (2016). Supportive coparenting relationships as a haven of psychological safety at the transition to parenthood. *Research in Human Development*, 13(1), 32-48.
- Sebastian, P. (2018). Mattering and self-compassion as mediators of the relationship between attachment style and marital satisfaction among young spouses in Kerala: A mixed method study. *Indian Journal of Positive Psychology*, 9(3), 387-392.
- Senejani, M. J., Dast, T. T., & Farhangi, A. H. (2016). Examining the relationship between psychological security, emotional maturity, and attachment styles and marital adjustment. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*, 5(9), 229-239.
- Sivandian, M., Besharat, M. A., Habibi, A. M., & Moghadamzadeh, A. (2016). The moderating role of ego strength on the relationship between attachment styles and marital adjustment.
- Siegel, A., Levin, Y., & Solomon, Z. (2019). The role of attachment of each partner on marital adjustment. *Journal of Family Issues*, 40(4), 415-434.
- Shakeriyan, A. (2012). The role of personality trait dimensions and gender on predicting marital adjustment.
- Watson, D., Hubbard, B., & Wiese, D. (2000). General traits of personality and affectivity as predictors of satisfaction in intimate relationships: Evidence from self-and partner-ratings. *Journal of personality*, 68(3), 413-449.

White, J. K., Hendrick, S. S., & Hendrick, C. (2004). Big five personality variables and relationship constructs. *Personality and individual differences*, 37(7), 1519-1530.

***

پرسشنامه شخصیتی نئو مک کری و کاستا

سوالات					
کاملاً موافقم	موافقم	خنثی	مخالفم	کاملاً مخالفم	
۰	۱	۲	۳	۴	۱- من اصولاً شخص نگرانی نیستم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲- دوست دارم همیشه افراد زیادی دوروبرم باشند.
۰	۱	۲	۳	۴	۳- دوست ندارم وقتی با خیال پردازی تلف کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۴- سعی می‌کنم در مقابل همه مؤدب باشم.
۰	۱	۲	۳	۴	۵- وسایل متعلق به خود را تمیز و مرتب نگاه می‌دارم.
۰	۱	۲	۳	۴	۶- اغلب خود را کمتر از دیگران حس می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۷- زود به خنده می‌افتم.
۰	۱	۲	۳	۴	۸- هنگامی که راه درست، کاری را پیدا کنم، آن روش را همیشه در آن مورد تکرار می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۹- اغلب با فامیل و همکارانم بگومگو دارم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۰- به خوبی می‌توانم کارهایم را طوری تنظیم کنم که درست سر زمان تعیین شده انجام شوند.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۱- هنگامی که تحت فشارهای روحی زیادی هستم، گاه احساس می‌کنم دارم خرد می‌شوم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۲- خودم را فرد خیلی سرحال و سرزنده‌ای نمی‌دانم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۳- نقش‌های موجود در پدیده‌های هنری و طبیعت مرا مبهوت می‌کند.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۴- بعضی مردم فکر می‌کنند که من شخصی خودخواه و خودمحورم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۵- فرد خیلی مرتب و منظمی نیستم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۶- به ندرت احساس تنهایی و غم می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۷- واقعاً از صحبت کردن با دیگران لذت می‌برم.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۸- فکر می‌کنم گوش دادن دانشجویان به مطالب متناقض فقط به سردرگمی و گمراهی آن‌ها منجر خواهد شد.
۰	۱	۲	۳	۴	۱۹- همکاری را بر رقابت با دیگران ترجیح می‌دهم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۰- سعی می‌کنم همه کارهایم را با احساس مسئولیت انجام دهم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۱- اغلب احساس عصبی بودن و تنش می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۲- همیشه برای کار آماده‌ام.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۳- شعر تقریباً اثری بر من ندارد.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۴- نسبت به قصد و نیت دیگران حساس مشکوک هستم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۵- دارای هدف روشنی هستم و برای رسیدن به آن طبق برنامه کار می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۶- گاهی کاملاً احساس بی‌ارزشی می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۷- غالباً ترجیح می‌دهم کارها را به تنهایی انجام دهم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۸- اغلب غذاهای جدید و خارجی را امتحان می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۲۹- معتقدم اگر به مردم اجازه دهید، اکثر آن‌ها از شما سوءاستفاده می‌کنند.
۰	۱	۲	۳	۴	۳۰- قبل از شروع هر کاری وقت زیادی را تلف می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۳۱- به ندرت احساس اضطراب یا ترس می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۳۲- اغلب احساس می‌کنم سرشار از انرژی هستم.
۰	۱	۲	۳	۴	۳۳- به ندرت به احساسات و عواطفی که محیط‌های متفاوت به وجود می‌آورند توجه می‌کنم.
۰	۱	۲	۳	۴	۳۴- اغلب آشنایانم مرا دوست دارند.

۴	۳	۲	۱	۰	۳۵- برای رسیدن به اهدافم شدیداً تلاش می‌کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۶- اغلب از طرز برخورد دیگران با خودم عصبانی می‌شوم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۷- فردی خوشحال و بشاش و دارای روحیه خوبی هستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۸- معتقدم که هنگام تصمیم‌گیری درباره مسائل اخلاقی باید از مراجع مذهبی پیروی کنیم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۹- برخی فکر می‌کنند که من فردی سرد و حسابگر هستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۰- وقتی قول یا تعهدی می‌دهم، همواره می‌توانم برای عمل به آن روی من حساب کرد.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۱- غالباً وقتی کارها پیش نمی‌روند، دلسرد شده و از کار صرف‌نظر می‌کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۲- شخص بانشاط و خوش‌بینی نیستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۳- بعضی اوقات وقتی شعری را می‌خوانم یا یک کار هنری را تماشا می‌کنم، یک احساس لرزش و یک تکان هیجانی را حس می‌کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۴- در روش‌هایم سرسخت و بی‌انعطاف هستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۵- گاهی آن‌طور که باید شاید قابل‌اعتماد و اتکا نیستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۶- به‌ندرت غمگین و افسرده می‌شوم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۷- زندگی و رویدادهای آن برایم سریع می‌گذرند.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۳- به‌ندرت به احساسات و عواطفی که محیط‌های متفاوت به وجود می‌آورند توجه می‌کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۴- اغلب آشنایانم مرا دوست دارند.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۵- برای رسیدن به اهدافم شدیداً تلاش می‌کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۶- اغلب از طرز برخورد دیگران با خودم عصبانی می‌شوم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۷- فردی خوشحال و بشاش و دارای روحیه خوبی هستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۸- معتقدم که هنگام تصمیم‌گیری درباره مسائل اخلاقی باید از مراجع مذهبی پیروی کنیم.
۴	۳	۲	۱	۰	۳۹- برخی فکر می‌کنند که من فردی سرد و حسابگر هستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۰- وقتی قول یا تعهدی می‌دهم، همواره می‌توانم برای عمل به آن روی من حساب کرد.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۱- غالباً وقتی کارها پیش نمی‌روند، دلسرد شده و از کار صرف‌نظر می‌کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۲- شخص بانشاط و خوش‌بینی نیستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۳- بعضی اوقات وقتی شعری را می‌خوانم یا یک کار هنری را تماشا می‌کنم، یک احساس لرزش و یک تکان هیجانی را حس می‌کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۴- در روش‌هایم سرسخت و بی‌انعطاف هستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۵- گاهی آن‌طور که باید شاید قابل‌اعتماد و اتکا نیستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۶- به‌ندرت غمگین و افسرده می‌شوم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۷- زندگی و رویدادهای آن برایم سریع می‌گذرند.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۸- علاقه‌ای به تأمل و تفکر جدی درباره سرنوشت و ماهیت جهان یا انسان ندارم.
۴	۳	۲	۱	۰	۴۹- عموماً سعی می‌کنم شخصی باملاحظه و منطقی باشم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۰- فرد مولدی هستم که همیشه کارهایم را به اتمام می‌رسانم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۱- اغلب احساس درماندگی می‌کنم و دنبال کسی می‌گردم که مشکلاتم را برطرف کند.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۲- شخص بسیار فعالی هستم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۳- من کنجکاو و فکری فراوانی دارم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۴- اگر کسی را دوست نداشته باشم، می‌گذارم متوجه این احساسم بشود.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۵- فکر نمی‌کنم که هیچ‌وقت بتوانم فردی منطقی بشوم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۶- گاهی آن‌چنان خجالت‌زده شده‌ام که فقط می‌خواستم خود را پنهان کنم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۷- ترجیح می‌دهم که برای خودم کارکنم تا راهبر دیگران باشم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۸- اغلب از کلنجار رفتن با نظریه‌ها یا مفاهیم انتزاعی لذت می‌برم.
۴	۳	۲	۱	۰	۵۹- اگر لازم باشد می‌توانم برای رسیدن به اهدافم دیگران را به‌طور ماهرانه‌ای به کار بگیرم.
۴	۳	۲	۱	۰	۶۰- تلاش می‌کنم هر کاری را به نحو ماهرانه‌ای انجام دهم.

***

پرسشنامه امنیت روانی

سن:	جنس:	تحصیلات:	وضعیت تأهل:	ردیف	سؤالات
				۱	آیا به‌طور کلی فکر می‌کنید برخورد محیط با شما صحیح است؟
				۲	آیا در مجموع در مقابله با فشارها شخص راحتی هستید؟
				۳	آیا از این احساس که هیچ‌چیز واقعی نیست رنج می‌برید؟
				۴	آیا خیلی نگران تجارب تحقیرکننده هستید؟
				۵	آیا خود را در دنیا راحت احساس می‌کنید؟
				۶	آیا در محیط کار با دیگران خوب سازگار و هماهنگ می‌شوید؟
				۷	آیا اغلب مورد تحقیر قرار می‌گیرید؟
				۸	آیا از بابت هوش خود نگران هستید؟
				۹	آیا فکر می‌کنید شما را شخص عجیبی تصور می‌کنند؟
				۱۰	آیا گاهی اوقات فکر می‌کنید که مردم به شما می‌خندند؟
				۱۱	آیا شخص بدگمانی هستید؟
				۱۲	آیا به حد کافی به خود اعتقاد دارید؟
				۱۳	آیا دوستان واقعی زیادی دارید؟
				۱۴	آیا خود را در زندگی شخص مفیدی احساس می‌کنید؟
				۱۵	آیا کاملاً به خود اطمینان دارید؟
				۱۶	آیا احساس می‌کنید به گونه رضایت بخشی بازنگری سازگار شده‌اید؟
				۱۷	آیا مبنای فکر شما این است که کارها به‌خوبی انجام خواهد پذیرفت؟
				۱۸	آیا به‌طور کلی دنیا را یک مکان خوب برای زندگی می‌دانید؟
				۱۹	آیا از ادی و خوشبختی دیگران لذت می‌برید؟
				۲۰	آیا احساس می‌کنید که مطابق میل خود و نه مطابق میل دیگران زندگی می‌کنید؟
				۲۱	آیا عموماً احساس خوب بودن می‌کنید؟
				۲۲	آیا زودرنج هستید؟
				۲۳	آیا برای روبرو نشدن با مسائل ناخوشایند فرار اختیار می‌کنید؟
				۲۴	آیا غالباً احساس افسردگی می‌کنید؟
				۲۵	آیا فکر می‌کنید مردم به همان اندازه که دیگران را دوست دارند به شما نیز علاقه‌مندند؟
				۲۶	آیا در دوران کودکی سعادتمند بودید؟
				۲۷	آیا احساس می‌کنید زندگی با شما منصفانه رفتار می‌کند؟
				۲۸	آیا به‌اندازه کافی مورد تشویق قرار می‌گیرید؟
				۲۹	آیا به‌طور کلی احساس خوش‌شانسی می‌کنید؟
				۳۰	آیا در خود احساس راحتی می‌کنید؟
				۳۱	آیا فکر می‌کنید به‌طور کلی از دید مردم محترم هستید؟
				۳۲	آیا محیط خانه شما از شادی برخوردار است؟
				۳۳	آیا از نظر اجتماعی خود را راحت احساس می‌کنید؟
				۳۴	آیا معمولاً خود را در نظر مردم همان‌گونه که هستید نشان می‌دهید؟
				۳۵	آیا در مجموع شخص خوشحالی هستید؟
				۳۶	آیا اغلب هوشیار (خودآگاه) هستید؟
				۳۷	آیا به‌طور طبیعی رفتار می‌کنید؟
				۳۸	آیا فکر می‌کنید در کار و حرفه (یا تحصیل) خود موفق هستید؟

۳۹	آیا اعتماد به نفس دارید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۰	آیا به طور کلی شخص خودخواهی هستید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۱	آیا فکر می کنید می توانید احساسات خود را کنترل کنید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۲	آیا به تصور شما زندگی یک بار پرمشقت است؟	بله ☐	خیر ☐
۴۳	آیا اغلب از دست مردم آزرده خاطر می شوید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۴	آیا خود را شخص عصبی می دانید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۵	آیا حتی زمانی که با دیگران هستید احساس تنهایی می کنید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۶	آیا خود را باری بر دوش دیگران احساس می کنید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۷	آیا انتقاد دوستان را به گرمی می پذیرید؟	بله ☐	خیر ☐
۴۸	آیا فکر می کنید که زندگی کردن ارزش دارد؟	بله ☐	خیر ☐
۴۹	آیا تنهایی را به بودن با مردم ترجیح می دهید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۰	آیا در ابراز احساسات خود با مشکل مواجه می شوید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۱	آیا خیلی زود مأیوس می شوید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۲	آیا با دیگران خوب سازگار می شوید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۳	آیا نگرانی درباره آینده بیشتر وقت شمارا می گیرد؟	بله ☐	خیر ☐
۵۴	آیا یک هم صحبت خوب هستید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۵	آیا زود برآشفته می شوید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۶	آیا هنگام روبرو شدن با مشکلات احساس تأسف و اندوه به شما دست می دهد؟	بله ☐	خیر ☐
۵۷	آیا نسبت به اکثر مردم احساس صمیمیت می کنید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۸	آیا احساس سلامت و نیرو می کنید؟	بله ☐	خیر ☐
۵۹	آیا از احساس حقارت رنج می برید؟	بله ☐	خیر ☐
۶۰	آیا هرگز فکر اینکه مردم شمارا در خیابان نگاه می کنند، برایتان تولید اشکال کرده است؟	بله ☐	خیر ☐
۶۱	آیا رابطه شما با جنس مخالف خوب است؟	بله ☐	خیر ☐
۶۲	آیا احساس می کنید چیزی از شما (مضایقه (دریغ) شده است؟	بله ☐	خیر ☐

***

پرسشنامه سبک دلبستگی کولینزو رید

ردیف	سئوالات	کاملاً مخالفم	تا حدی مخالفم	نه موافقم نه مخالفم	تا حدی موافقم	کاملاً موافقم
۱	ایجاد ارتباط با دیگران برایم آسان است.	۱	۲	۳	۴	۵
۲	مشکل به خودم اجازه می دهم که به دیگران وابسته باشم.	۱	۲	۳	۴	۵
۳	در روابطم اغلب نگرانم که طرف مقابل واقعاً دوستم نداشته باشد	۱	۲	۳	۴	۵
۴	آن قدر که من دوست دارم به دیگران نزدیک شوم، دیگران به اندازه من تمایل به این ارتباط ندارند	۱	۲	۳	۴	۵
۵	دوست دارم به دیگران متکی باشم.	۱	۲	۳	۴	۵
۶	از اینکه کسی به من نزدیک شود ناراحت نمی شوم.	۱	۲	۳	۴	۵
۷	فکر می کنم وقتی به دیگران احتیاج دارم هیچ گاه در دسترس نیستند	۱	۲	۳	۴	۵
۸	از اینکه به مردم نزدیک باشم راحت نیستم	۱	۲	۳	۴	۵
۹	در روابطم اغلب نگرانم طرف مقابلم نخواهد ارتباطش را با ادامه دهد.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۰	وقتی احساساتم را به دیگران نشان می دهم، می ترسم که آن ها همان احساس را درباره من نداشته باشند.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۱	در ارتباطاتم اغلب از خود می پرسم آیا طرف مقابل واقعاً من توجه دارد.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۲	به راحتی می توانم با دیگران روابط دوستانه نزدیک برقرار کنم.	۱	۲	۳	۴	۵

۵	۴	۳	۲	۱	وقتی کسی خیلی با من صمیمی می‌شود، عصبی می‌شوم	۱۳
۵	۴	۳	۲	۱	می‌دانم وقتی که دیگران نیاز داشته باشم، آن‌ها در دسترس خواهند بود	۱۴
۵	۴	۳	۲	۱	دل‌م می‌خواهد به مردم نزدیک شوم اما می‌ترسم به من صدمه بزنند.	۱۵
۵	۴	۳	۲	۱	فکر می‌کنم که مشکل است که آدم به دیگران کاملاً اعتماد کند	۱۶
۵	۴	۳	۲	۱	اغلب مردم می‌خواهند با من صمیمی‌تر از آن حدی بشوند که من احساس راحتی می‌کنم	۱۷
۵	۴	۳	۲	۱	مطمئن نیستم که بتوانم به افرادی تکیه کنم که به هنگام نیاز در دسترس باشند	۱۸

***

پرسشنامه سنجش رشد روانی

ردیف	جملات	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱	باوجدان و سخت‌کوش.							
۲	هرگز نمی‌داند چه احساسی دارد.							
۳	نسبت به دیگران احساس هم دردی می‌کند.							
۴	بسیار تنها							
۵	به دیگران کاملاً اعتماد دارد.							
۶	نمی‌تواند به آرزوهایش تحقق ببخشد.							
۷	جدی است، معیارهای بالایی دارد.							
۸	می‌کوشد آرام به نظر برسد.							
۹	به راحتی روابط صمیمانه برقرار می‌کند.							
۱۰	نسبت به عقاید دیگران بی‌توجه است.							
۱۱	طبیعی و اصیل							
۱۲	ناکارآمد، کار چندانی از او بر نمی‌آید.							

***

پرسشنامه سازگاری زناشویی

لطفاً در مقابل هر یک از عبارت زیر میزان توافق و یا عدم توافق خود را با همسران را با گذاردن عدد مناسب در مقابل آن مشخص کنید. در هنگام پاسخ‌گویی با همسر و یا کس دیگری مشورت نکنید.

۵= توافق دائم داریم   ۴= تقریباً توافق دائم داریم   ۳= گاهی توافق داریم
 ۲= اغلب اختلاف داریم   ۱= تقریباً همیشه اختلاف داریم   ۰= همیشه اختلاف داریم

- _____ (۱) صرف درآمد خانواده و امور خانواده
- _____ (۲) تفریحات و تجدیدقوا
- _____ (۳) موضوعات و مسائل مذهبی
- _____ (۴) ابراز محبت
- _____ (۵) دوستان
- _____ (۶) روابط جنسی
- _____ (۷) رعایت عرف (رفتار صحیح یا مناسب)
- _____ (۸) فلسفه زندگی
- _____ (۹) طرز رفتار با والدین و خویشان همسر
- _____ (۱۰) مقاصد، هدفه و چیزهای مهم
- _____ (۱۱) مدت‌زمان باهم بودن
- _____ (۱۲) اتخاذ تصمیمات مهم
- _____ (۱۳) انجام کارهای خانه
- _____ (۱۴) علائق و فعالیت‌های اوقات فراغت
- _____ (۱۵) تصمیمات شغلی و تحصیلی

لطفاً با استفاده از مقیاس نمره‌گذاری زیر مشخص کنید که هر یک از موارد زیر چند وقت یکبار بین شما و همسران رخ می‌دهد.

- ۱= همیشه ۲= تقریباً همیشه ۳= اکثر اوقات ۴= معمولاً ۵= بندرت ۶= هرگز
- _____ (۱۶) چند وقت یکبار به فکر طلاق، جدایی، یا پایان دادن به رابطه خود افتاده‌اید و یا درباره آن بحث کرده‌اید؟
- _____ (۱۷) چند وقت یکبار شما و همسران بعد از دعوا خانه را ترک کرده‌اید؟
- _____ (۱۸) کلاً، چند وقت یکبار فکر کرده‌اید که همه چیز بین شما و همسران به‌خوبی می‌گذرد؟
- _____ (۱۹) آیا به همسر خود اعتماد و اطمینان دارید؟
- _____ (۲۰) آیا اتفاق افتاده است که از دواج خود متأسف باشید؟
- _____ (۲۱) چند وقت یکبار شما و همسران دعوا می‌کنید؟
- _____ (۲۲) چند وقت یکبار شما و همسران اعصاب یکدیگر را خرد می‌کنید؟

(۲۳) همسر خود را می‌بوسید؟

هر روز	تقریباً هر روز	گاهی اوقات	ندرتاً	هرگز
۴	۳	۲	۱	۰

(۲۴) آیا شما و همسران علایق مشترک خارج از خانه دارید؟

در تمام موارد	در اکثر موارد	در بعضی موارد	در چند مورد در هیچ مورد
۴	۳	۲	۱

مورد زیر هر چند وقت یکبار بین شما و همسران رخ می‌دهد؟

۱= هرگز ۲= کمتر از یکبار در ماه ۳= ماهی یک یا دو بار ۴= روزی یکبار ۵= بیش از روزی یکبار

_____ (۲۵) یک تبادل نظر دلچسب و جذاب

_____ (۲۶) باهم حندیدن

_____ (۲۷) به آرامی درباره چیزی گفتگو کردن

_____ (۲۸) در یک پروژه یا برنامه همکاری کردن

برخی موارد که گاه باعث توافق یا اختلاف زن و شوهرها می‌شود، در زیر آمده است. آیا این‌ها در چند هفته گذشته باعث اختلاف نظر یا مشکلاتی

برای شما بوده است؟ لطفاً پاسخ "بله" یا "خیر" را مشخص کنید.

بله خیر (۲۹) حال و حوصله رابطه جنسی نداشتن

بله خیر (۳۰) ابراز عشق و محبت نکردن

(۳۱) موارد زیر نشان‌دهنده میزان شادکامی در رابطه شماست. نقطه وسط یعنی خشنود یا "شادکام" نشان‌دهنده میزان شادکامی در اکثر روابط

زناشویی است. لطفاً با در نظر گرفتن تمام جوانب، شماره‌ای را انتخاب کنید که بیش از همه نشان‌دهنده رابطه شما و همسران است.

بسیار ناخشنود نسبتاً ناخشنود کمی ناخشنود خشنود یا شادکام خیلی شادکام فوق‌العاده شادکام عالی

۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
---	---	---	---	---	---	---

(۳۲) کدام یک از عبارات زیر بهترین توصیف احساس شما درباره آینده رابطه شماست؟ لطفاً عبارت انتخابی خود را با کشیدن دایره دور شماره

جلوی آن مشخص کنید.

۵. مصرانه خواهان موفقیت رابطه خود هستم، و برای این موفقیت از هر مقدار تلاش خسته و ناامید نمی‌شوم.

۴. خیلی دلم می‌خواهد، رابطه ما موفق باشد، و برای این موفقیت تمام تلاش خود را می‌کنم.

۳. خیلی دلم می‌خواهد رابطه ما موفق باشد، و برای این موفقیت به سهم خود تلاش می‌کنم.

۲. خوب است که رابطه ما موفق باشد، اما نمی‌توانم برای تداوم آن بیش از این تلاش کنم.

۱. خوب است که رابطه ما موفق باشد، اما حاضر نیستم برای تداوم آن بیش از این تلاش کنم.

۰. امکان موفقیت رابطه ما هرگز وجود ندارد، و برای آن هیچ کار دیگری از من ساخته نیست.

Development of a Marital Adjustment Model based on Psychological Security, Personality Traits, and Attachment Styles: the Mediating Role of the Psychological Growth

Reyhaneh. Nazirirad ¹, Susan. Emamipour ^{*2} & Fariba. Hassani ³

Abstract

Aim: The present study aimed to develop a marital adjustment model based on psychological security, personality traits, and attachment styles mediated by psychological growth in men and women. **Methods:** The present study was descriptive-correlational and its statistical population consisted of married men and women aged 25 to 45 years in district 8 of Tehran in 2019 and 2020. Using the convenience sampling method, we selected 600 married men and women as the statistical samples. The research tools included Spanier's Dyadic Adjustment Scale (DAS) (1976) Marital Adjustment Questionnaire, Maslow's psychological security questionnaire (2004), the personality trait questionnaire by McCrae and Costa (1985), Collins and Read adult attachment Scale (1990), and Ericsson's psychological growth assessment questionnaire (1969). We analyzed data using AMOS and factor analysis. **Results:** The regression coefficients of the model indicated that marital adjustment could explain psychological security, personality traits, and attachment styles mediated by psychological growth in men and women, and the fit indices indicated that the measurement model of the research had an acceptable status (GFI=0.879). **Conclusion:** According to the results, the marital adjustment was mostly affected by psychological security, personality traits, psychological growth, and attachment styles. Therefore, we suggest using the results of the present study to help create marital adjustment between men and women.

Keywords: Marital adjustment; Psychological security; Personality traits; Attachment style; Psychological growth

---

1. PhD Student, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Iran

2. *Corresponding Author: Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Iran
Email: emamipur@iauctb.ac.ir

3. Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Iran